

Бєдін В. К.,
здобувач вищої освіти,
Національна академія Служби
безпеки України
(м. Київ, Україна)

Яковенко Н. В.,
старший викладач кафедри романо-
германських мов,
Національна академія Служби
безпеки України
(м. Київ, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ З ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПРОТИДІЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ УКРАЇНИ

Сучасна гібридна війна, яку російська федерація веде проти України, показала, що інформаційна безпека є одним із ключових компонентів державної безпеки. Дезінформація, психологічні операції, маніпуляції суспільною свідомістю стають інструментами впливу на політичні рішення, обороноздатність держави і морально- психологічний стан суспільства [1].

Метою даного дослідження є аналіз міжнародного досвіду у сфері забезпечення інформаційної безпеки та протидії дезінформації, а також визначення шляхів його практичного застосування у діяльності військових формувань України.

Країни-члени НАТО та Європейського Союзу вже протягом тривалого часу впроваджують комплексні програми з протидії дезінформаційним впливам. Зокрема, у 2015 році Європейський Союз створив підрозділ East StratCom Task Force, який аналізує, спростовує та викриває дезінформаційні кампанії, спрямовані проти держав-членів [2]. У рамках НАТО діє Центр передового досвіду зі стратегічних комунікацій (STRATCOM COE, Латвія), який займається розробленням стратегій протидії інформаційним операціям, навчанням персоналу та сприяє обміну досвідом між країнами-партнерами [3].

Важливою складовою міжнародного досвіду у сфері протидії дезінформації є створення ефективної системи взаємодії між урядовими структурами, військовими, засобами масової інформації та громадянським суспільством. Зокрема, у Литві та Естонії активно розвивається модель «національної стійкості» (resilience), в основі якої інформаційна безпека розглядається як спільна відповідальність усіх громадян. Такі підходи сприяють зниженню ефективності ворожих інформаційних атак і підвищують рівень довіри до державних інституцій [4].

Для України питання впровадження міжнародних стандартів у сфері інформаційної безпеки є надзвичайно актуальним. Військові формування,

Служба безпеки України, Національна гвардія, а також інші правоохоронні органи потребують єдиної концепції інформаційної протидії, заснованої на найкращих практиках НАТО. Одним із таких напрямів є впровадження стратегічних комунікацій (STRATCOM) як частини системи управління обороною та безпекою держави.

Важливим напрямом розвитку інформаційної безпеки є розбудова національної системи моніторингу інформаційного простору, що базується на використанні технологій штучного інтелекту, автоматичного аналізу контенту та інструментів виявлення фейкової інформації [5]. Україна вже має позитивний досвід співпраці з Центром протидії гібридним загрозам у Гельсінкі (Hybrid COE) та Центром передового досвіду стратегічних комунікацій НАТО у Ризі. Зазначені платформи сприяють підготовці кадрів, розробці спільних навчальних програм та обміну даними щодо сучасних інформаційних загроз.

Особливу увагу слід приділити підвищенню рівня інформаційної грамотності особового складу військових формувань. Міжнародний досвід показує, що підготовка персоналу у сферах критичного мислення, медіаграмотності та стратегічних комунікацій є однією з найефективніших складових протидії дезінформаційним впливам. Впровадження відповідних тренінгів у систему військової освіти України сприятиме підвищенню інформаційної стійкості військовослужбовців до інформаційних атак [6].

Отже, інтеграція міжнародного досвіду протидії дезінформації в діяльність військових формувань України має стратегічне значення для зміцнення національної безпеки. Така інтеграція сприятиме формуванню системної, багаторівневої моделі інформаційного захисту, що поєднує аналітичні, освітні та технологічні компоненти. Комплексний підхід забезпечить не лише оперативне реагування на інформаційні загрози, а й підвищення загальної стійкості держави до гібридних впливів, включно з психологічними, політичними та кіберзагрозами.

Список використаних джерел:

1. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII.
2. NATO Strategic Communications Centre of Excellence. URL: <https://stratcomcoe.org>
3. European External Action Service's East StratCom Task Force. URL: <https://euvsdisinfo.eu>
4. Hybrid CoE. European Centre of Excellence for Countering Hybrid Threats. URL: <https://www.hybridcoe.fi>
5. NATO. Countering Disinformation. NATO Review Magazine. URL: <https://www.nato.int>
6. UNESCO. Journalism, 'Fake News' and Disinformation: Handbook for Journalism Education and Training. Paris, 2021.